

Opinia prawna

dot. przedawnienia prawa do zwrotu VAT w sprawie podatnika]

Po zapoznaniu się z treścią przedstawionego zapytania oraz opisanym w nim stanem faktycznym dotyczącym przedawnienia należności podatnika wynikającej z wykazanej w deklaracji kwoty do zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym oraz zakończenia postępowania w sprawie zwrotu tego podatku, wyjaśniam co następuje:

Z opisanego stanu faktycznego wynika, że p. złożyła deklarację w podatku VAT za grudzień 2005r z wykazaną kwotą do zwrotu w wysokości Organ podatkowy przedłużył termin do zwrotu, do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego. Organ podatkowy nie ma kontaktu z podatnikiem, podatek zamknął rachunek bankowy z dniem 29.12.2005r (zaprzeszanie działalności). W takim stanie faktycznym powstała wątpliwość będąca przedmiotem zapytania prawnego.

W świetle stanowiska przyjętego w orzecznictwie sądowym, spowodowana przedawnieniem niemożność określenia kwoty samego zobowiązania podatkowego za dany okres rozliczeniowy skutkuje także niemożnością orzekania co do pozostałych elementów podatku - kwoty podatku należnego oraz naliczonego. Przedawnieniu ulegają zatem wszelkie formy okresowego rozliczenia VAT (wpłata, zwrot, przeniesienie). Ograniczenie zastosowania instytucji przedawnienia wyłącznie do zobowiązania w VAT rozumianego jako wpłata podatku, stanowiłoby naruszenie z punktu widzenia zasad demokratycznego państwa prawnego. (np. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 02.11.2005 r. sygn. akt III SA/Wa 987/05, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 30.07.2007 r. sygn. akt I SA/Rz 544/07, wyrok WSA w Kielcach z 4.12.2007 r. sygn. akt I SA/Ke 421/07, wyrok NSA w Warszawie z 11.01.2008 r. sygn. akt I FSK 129/07).

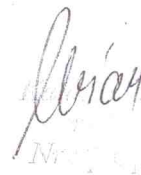
Uchwałą składu 7 sędziów NSA sygn. akt I FPS 9/08 z dnia 29.06.2009r rozstrzygnięto powyższą wątpliwość prawną, wskazując, że art. 70 § 1 ustawy Op ma zastosowanie także do należności z tytułu nienależnego zwrotu VAT. NSA uzasadniając przyjętą uchwałę, wskazał, że wystąpienie zobowiązania podatkowego lub zwrotu podatku wynika z podstawowego założenia konstrukcyjnego VAT, jakie stanowi wiązanie opodatkowania z odliczeniem podatku. Jego mechanizm oparty jest na istnieniu w okresie rozliczeniowym trzech wielkości podatku tj. podatku należnego zawartego w fakturach stwierdzających sprzedaż (świadczenie usług), podatku naliczonego wynikającego z faktur stwierdzających nabycie towarów lub usług, oraz podatku do zapłacenia - kiedy to występuje zobowiązanie podatkowe, albo też podatku do zwrotu, kiedy to podatek należny jest niższy od naliczonego. Oznacza to, że mimo iż ostateczna wartość rozliczenia VAT konstryuuje się z mocy prawa, to na jej wielkość ma wpływ również sam podatek, który w zależności od kwoty podatku naliczonego, którą deklaruje do odliczenia, może wpływać na to, czy wystąpi u niego w danym okresie rozliczeniowym zobowiązanie podatkowe, kwota zwrotu bądź kwota do przeniesienia. Tym samym przedawnienie (jako instytucja prawna) będzie miało zastosowanie nie tylko do kwoty wpłaty podatku zadeklarowanej przez podatnika w trybie samookreślenia (jako formy literalnej definicji zobowiązania podatkowego określonej w Ordynacji podatkowej), lecz także do kwoty zwrotu VAT. W praktyce zatem organy podatkowe co do zasady nie będą mogły dokonywać odmiennego rozliczenia VAT w drodze indywidualnej decyzji, gdy upłynął okres jego przedawnienia (niezależnie od końcowej formy rozliczenia – wpłata, zwrot). NSA wskazał jednak, że przedawnienie kwoty zwrotu zaczyna biec od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin zwrotu podatku, a kończy się co do zasady z

upływem 5 lat, co przy długich ustawowych terminach realizacji zwrotu może mieć istotne znaczenie w określaniu terminu przedawnienia rozliczenia indywidualnego zwrotu VAT.

W tak przedstawionym stanie sprawy orzekanie w sprawie zobowiązania podatkowego w podatku VAT za 12/2005r przedawni się z końcem 2011r. Tym samym przedawni się również sprawa zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za ten okres (termin zwrotu upłynął w 2006r).

Jeżeli organ podatkowy nie zakończy postępowania wyjaśniającego przed końcem 2011r, według mojej opinii postępowanie to prowadzone wobec _____ należałoby zakończyć, wydając decyzję o umorzeniu postępowania na podstawie art.208 par.1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Częstochowa, dnia 2011-08-30

Nr. 12345/96